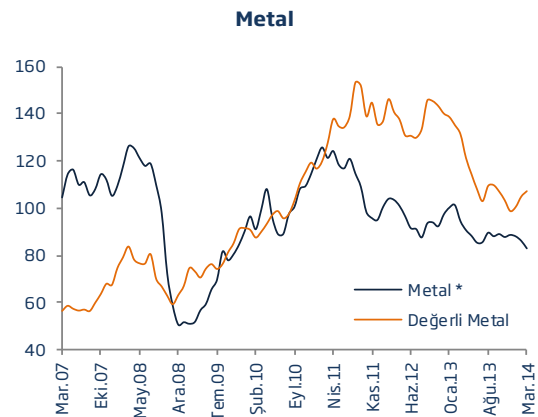
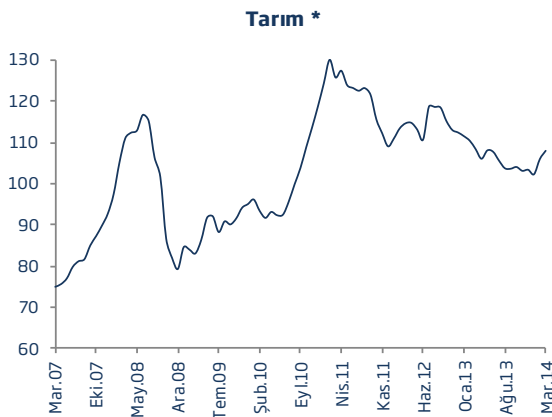
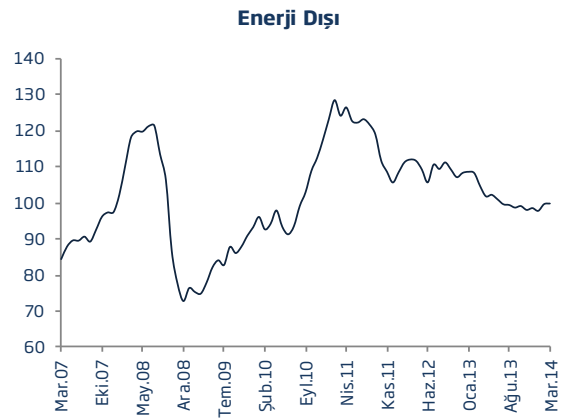
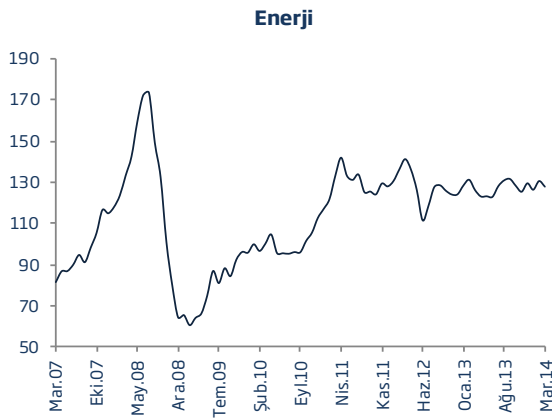

AHMET AŞARKAYA

- Ukrayna'da yaşanan iç karışıklıklar ve gerginleşen Ukrayna-Rusya ilişkileri, Mart ayı boyunca gündemin ilk sıralarındaydı. Öte yandan, gelişmelerin enerji sevkiyatında aksaklığa neden olacak boyuta taşınmaması, doğalgaz fiyatlarının Avrupa'da sakin seyretmesini sağladı.
- Son dönemde, gelişmiş ülkelerdeki ekonomik toparlanmanın sürdüğü, buna karşın gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızına ilişkin belirsizliklerin arttığı izleniyor. Gelişmiş ülke ekonomilerinde aşağı yönlü risklerin sürmesine rağmen krizin etkilerinin azaldığı genel kabul görürken, yetkililerin açıklamalarında bu risklerin büyümeyi olumsuz etkilememesi için gereken önlemlerin alınacağı belirtiliyor. Diğer taraftan gelişmekte olan ülkelere gelen makroekonomik veriler, önümüzdeki dönemde bu ülkelere büyüme rakamlarının baskı altında kalabileceğine işaret ediyor.
- Toplulaştırılmış endeksler bazında bakıldığında, Mart ayında enerji dışı, tarım ve değerli metal endeksleri yükseliş kaydederken, enerji ve metal fiyatlarının gerilediği görüldü.
- ABD Merkez Bankası Fed'in Mart ayındaki toplantısı sonrasında tahvil alım programının 2014 yılı içinde sonlandırılmasının planlandığı, ayrıca ilk faiz artırımı kararının verilerdeki gelişmelere bağlı olarak parasal genişlemenin bitmesinin ardından makul bir süre içinde alınabileceği ifade edildi. Bu durumun küresel likiditeyi olumsuz etkilemesi beklenirken, emtia piyasalarında fiyatların baskı altında kalabileceği düşünülüyor.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Mart ayında petrol fiyatları aylık bazda %0,8 oranında geriledi. Mart ayında talebe ilişkin endişeler petrol fiyatlarının gerilemesinde etkili olurken, başta Libya olmak üzere bazı ülkelerdeki arz sıkıntılarının da devam ettiği gözlemlendi.
- Hava sıcaklıklarının mevsim normalleri üzerinde seyretmesinin talebi olumsuz etkilemesinin de etkisiyle doğalgaz fiyatları Mart ayında %3,7 oranında geriledi. Öte yandan, Ukrayna'daki siyasi gerilim nedeniyle önümüzdeki dönemde Rusya kaynaklı doğalgaz arzına ilişkin endişeler sürüyor.
- Hava koşullarının olumlu seyri kömüre olan talebin azalmasına neden olurken fiyatlar aylık bazda %3,9 oranında düştü. Kolombiya'nın büyük bir madenindeki üretimin yeniden ihracata yönlendirileceği beklentisi de fiyatların gerilemesinde etkili oldu.
- Mart ayında emtia piyasalarında en dikkat çekici gelişme kahve fiyatlarında yaşandı. Aylık bazda %23 oranında artan arabica kahve fiyatlarında yılbaşından bu yana yaşanan artış %70'e ulaştı. Dünyanın en büyük kahve üreticisi olan Brezilya'da kurak geçen sezon sonrası hasadın azalacağı tahminleri fiyatların artmasına neden olurken, bir diğer önemli üretici ülke olan Vietnam'da yağışların istenilen düzeyde gerçekleşmemesi de fiyatların artmasında etkili oldu.
- Şeker de Brezilya'daki kuraklık nedeniyle fiyatı artan bir diğer emtia oldu. Şeker fiyatları Mart ayında aylık bazda %7,8 oranında arttı. Ancak, Nisan ayında Brezilya'da hava koşullarının iyileşmesine bağlı olarak şeker ve kahve fiyatlarının önümüzdeki dönemde bir miktar gerilemesi bekleniyor.
- Buğday fiyatları aylık bazda %10,7 oranında yükseldi. ABD'de yağışın istenilen düzeyde gerçekleşmemesi fiyatların artmasında etkili olurken, Ukrayna ve Rusya arasındaki gerginliğin bu bölgede buğday arzını olumsuz etkileyeceği görüşü de fiyatları yukarı yönlü destekledi.
- Endonezya'nın işlenmemiş cevher ihracatına yasak getirmesi nedeniyle nikel fiyatları Mart ayında %10,4 oranında artarken, Rusya kaynaklı arz sıkıntısı yaşanabileceği endişeleri de fiyatları yukarı yönlü etkiledi.
- Demir cevherinde yüksek stoklara bağlı olarak ortaya çıkan sorunlar Mart ayında da devam etti. Aylık bazda %7,9 oranında gerileyen demir cevheri fiyatlarında yıllık düşük %20 düzeyinde gerçekleşti. Gerek talebin zayıf seyri gerekse stokların yüksek seyretmesi demir cevheri fiyatlarının gerilemesinde önemli rol oynadı.
- Bakır fiyatları da demir cevherine benzer şekilde aylık bazda %7 oranında değer kaybetti. Mart ayında talebin düşük seyretmesi ve üretimin yüksek düzeyde gerçekleşmesi fiyatların gerilemesinde etkili oldu. Ayrıca, Çin'in bakır ve benzeri ürünlerin finansman aracı olarak kullanılması hususunda yeni düzenlemelere gideceği endişesi de fiyatların düşmesine neden oldu.
- Mart ayında altın fiyatları oldukça geniş bir bantta dalgalı bir seyir izledi. Ay içinde 1.390 USD/ons seviyesine kadar yükselen fiyatlar, gelişmiş ekonomilerde toparlanmanın süreceği yönündeki beklentilerin etkisiyle 1.300 USD/ons'un altına kadar geriledi. Ortalama altın fiyatları aylık bazda %2,8 oranında artış kaydederken, yıllık bazda ise %16,1 geriledi.

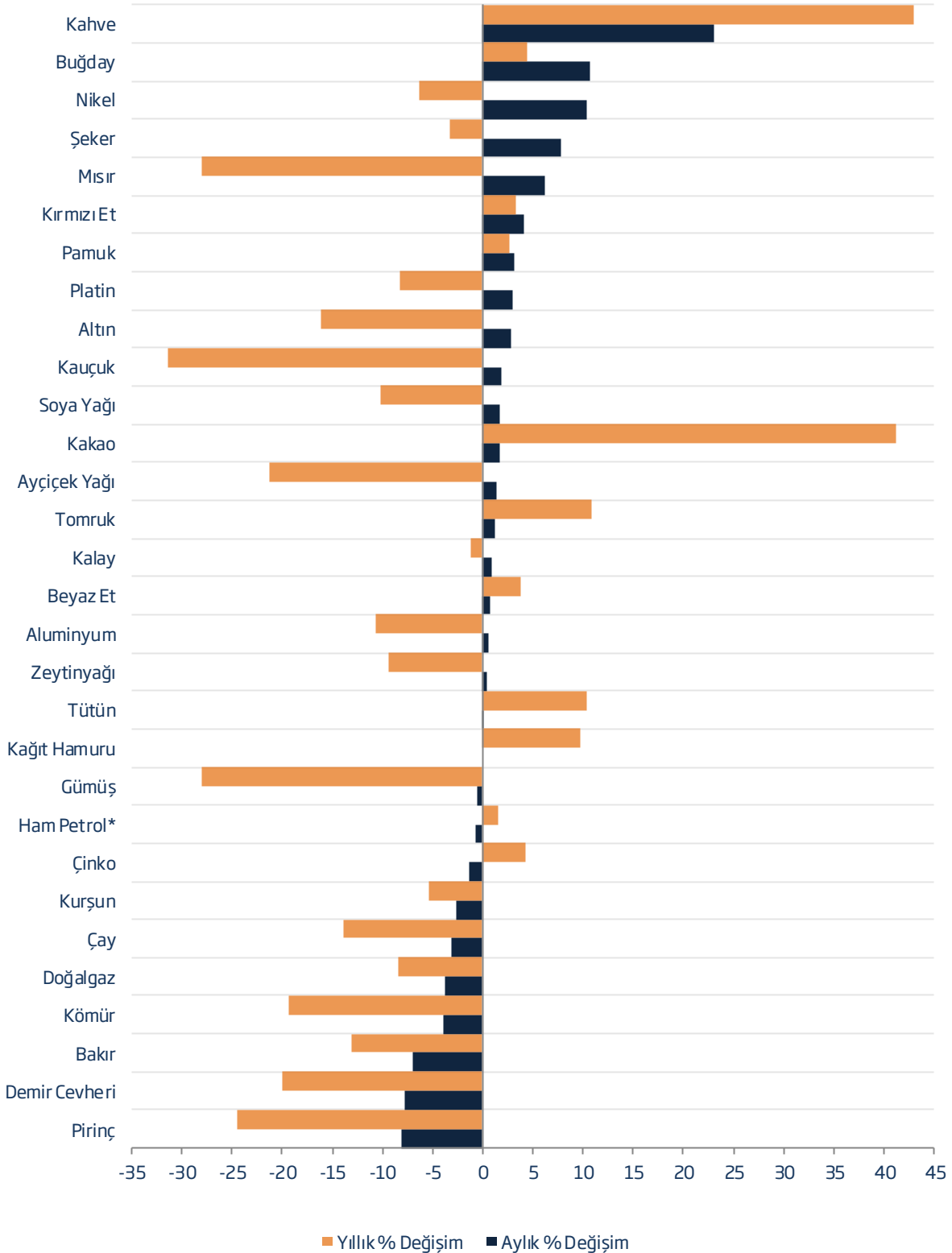
EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Global ekonomik krizin altıncı yılında alınan tüm önlemlere rağmen küresel büyüme ile ilgili aşağı yönlü riskler devam ederken, gelişmiş ülkelerdeki merkez bankaları tarafından sağlanan likiditenin kademeli olarak azaltılmaya başlanması özellikle gelişmekte olan ülkelerde nasıl bir etki göstereceği belirsizliğini koruyor. Bu çerçevede, küresel talebe ilişkin risklerin emtia fiyatları üzerinde yarattığı baskının sürmesi bekleniyor.
- Orta Doğu ve Doğu Avrupa, enerji arzı açısından siyasi risklerin belirsizlik oluşturduğu başlıca coğrafyalar olmayı sürdürüyor. ABD'de devreye giren yeni petrol sahalarının orta-uzun vadede tek başına fiyatları aşağı çekemeyeceği düşünülüyor. Brezilya'da ise off-shore petrol üretimi halen arzu edilen düzeye ulaşamamış durumda. Öte yandan, Çin'de ivme kaybeden ekonomik performansın enerji talebini orta vadede azaltabileceği değerlendiriliyor. Ayrıca, Çin kaynaklı talepteki gerilemenin metal fiyatları üzerindeki aşağı yönlü etkisini sürdüreceği tahmin ediliyor.
- Kuzey Amerika'daki sert geçen kış mevsiminin yanı sıra güney yarım kürede yaşanan kuraklığın tahmin edilenden daha şiddetli olması, tarımsal emtia fiyatlarının 2014 yılında yüksek seyredeceği yönündeki öngörülerini destekliyor. Yılın ilk iki ayında izlenen fiyat gelişmeleri de bu tahminleri doğrular nitelikte.

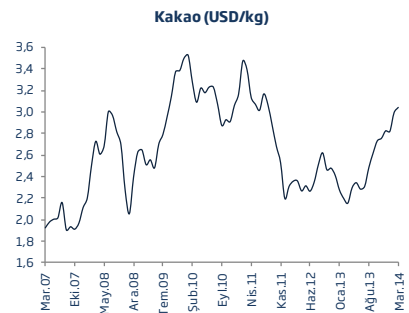
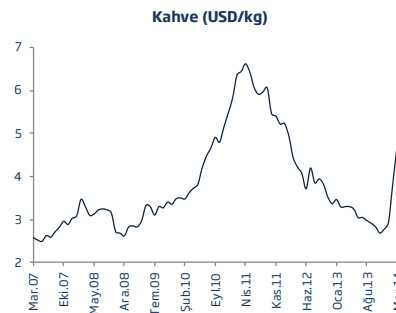
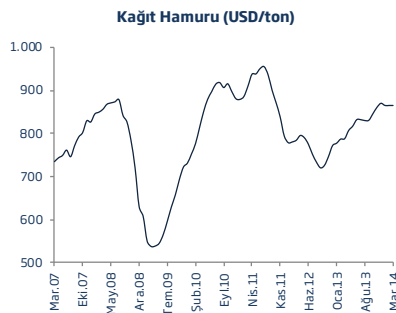
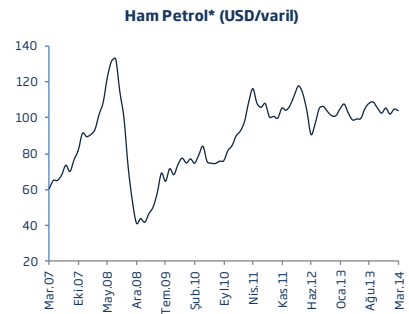
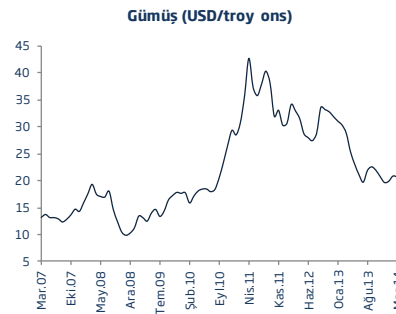
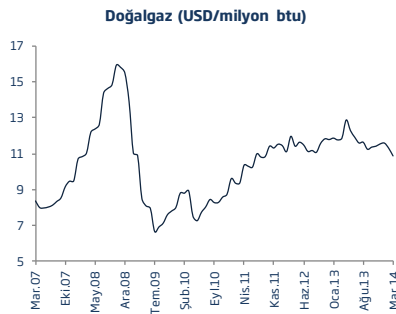
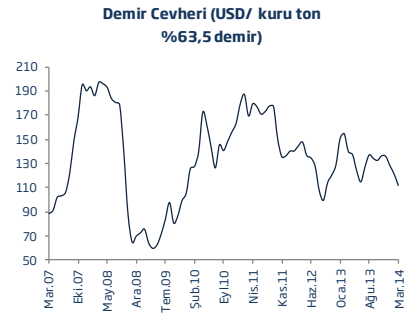
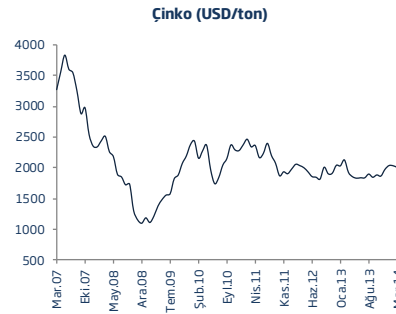
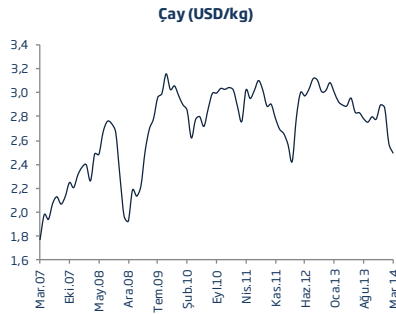
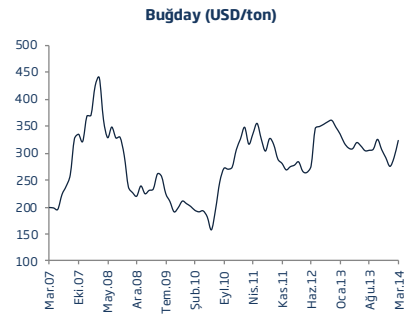
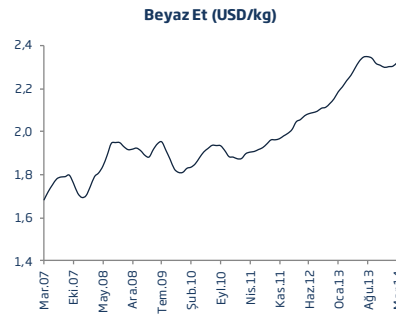
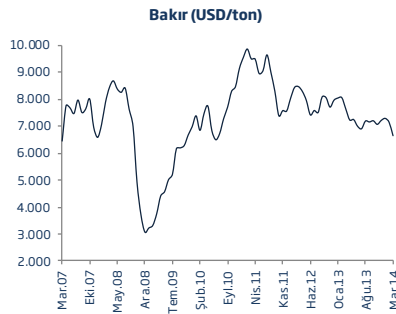
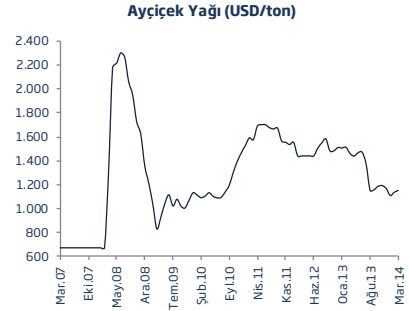
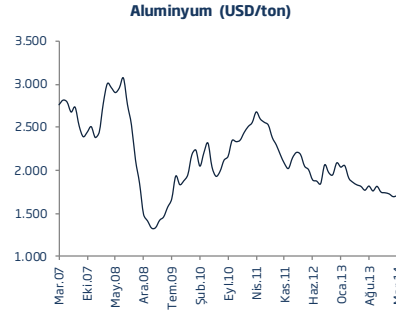
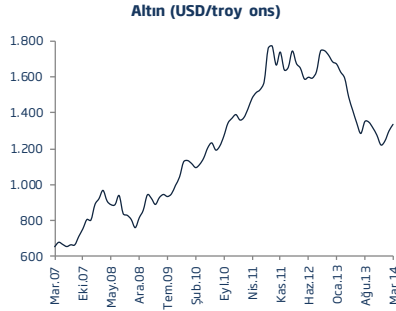
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin				
		2000	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2025
Enerji										
Ham Petrol*	USD/varil	28	104	105	104	104	100	99	97	97
Kömür	USD/ton	26	121	96	85	87	90	91	95	100
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	4	11	12	12	11	11	11	10	9
Tarım										
Kakao	USD/kg	0,9	3,0	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,2
Kahve	USD/kg	1,9	6,0	4,1	3,1	3,0	3,2	3,2	3,4	3,5
Çay	USD/kg	1,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,1	3,2
Soya Yağı	USD/ton	338	1.299	1.226	1.057	1.030	1.020	1.018	1.010	1.000
Mısır	USD/ton	89	292	298	259	225	235	235	233	230
Pirinç	USD/ton	202	543	563	506	460	450	447	435	420
Buğday	USD/ton	114	316	313	312	300	295	293	285	275
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,0	4,1	4,1	4,0	4,0	3,9	3,9	3,8
Beyaz Et	USD/kg	1,3	1,9	2,1	2,3	2,3	2,2	2,2	2,1	2,0
Şeker	USD/kg	0,2	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metre küp	275	485	451	464	475	480	485	507	535
Pamuk	USD/kg	1,3	3,3	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,3
Kauçuk	USD/kg	0,7	4,8	3,4	2,8	2,7	2,8	2,8	2,8	2,8
Tütün	USD/ton	2.976	4.485	4.302	4.560	4.600	4.400	4.374	4.273	4.150
Metal										
Alüminyum	USD/ton	1.549	2.401	2.023	1.847	1.800	1.850	1.878	1.994	2.150
Bakır	USD/ton	1.813	8.828	7.962	7.332	7.150	7.100	7.069	6.948	6.800
Demir Cevheri	USD/kuru ton	29	168	128	135	135	137	138	141	145
Kurşun	USD/ton	454	2.401	2.065	2.140	2.120	2.150	2.160	2.199	2.250
Nikel	USD/ton	8.638	22.910	17.548	15.032	14.500	15.000	15.276	16.432	18.000
Kalay	USD/ton	5.436	26.054	21.126	22.283	22.500	22.700	22.920	23.822	25.000
Çinko	USD/ton	1.128	2.194	1.950	1.910	2.000	2.050	2.083	2.218	2.400
Altın	USD/troy ons	279	1.569	1.670	1.412	1.220	1.200	1.190	1.149	1.100
Gümüş	USD/troy ons	5	35	31	24	21	21	21	21	22
Platin	USD/troy ons	545	1.719	1.551	1.487	1.400	1.350	1.340	1.299	1.250

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Mart 2014)

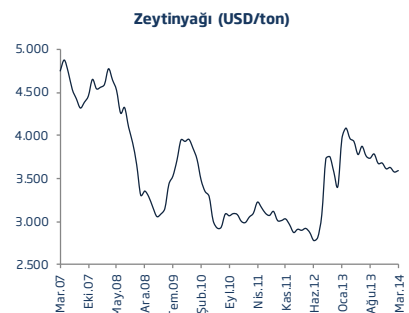
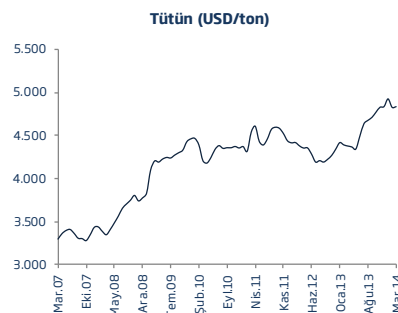
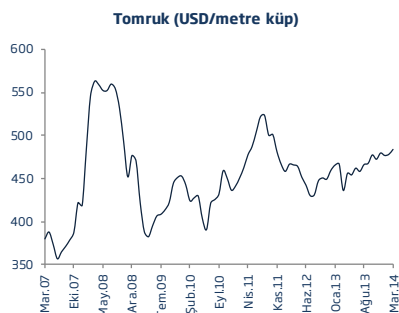
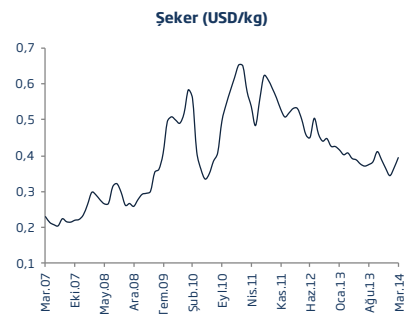
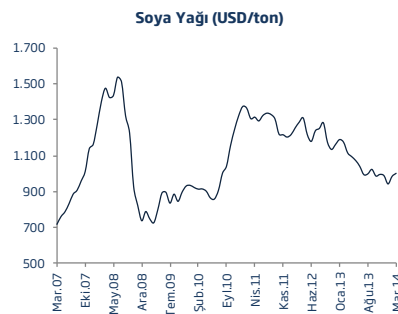
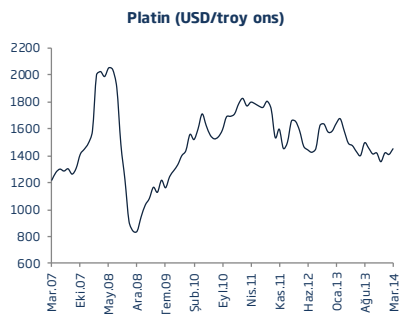
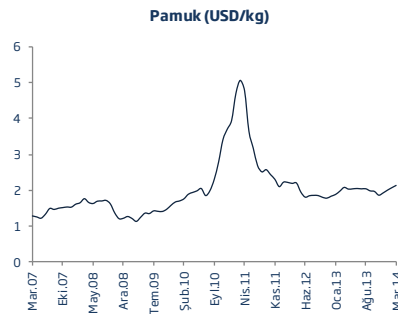
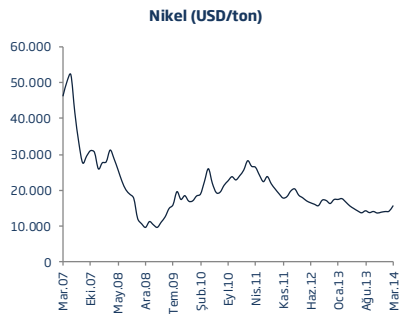
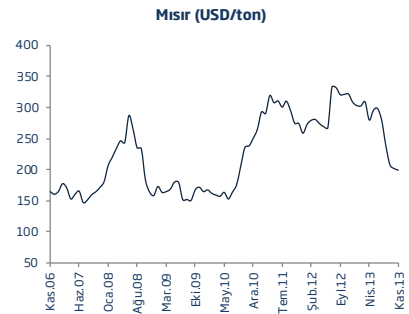
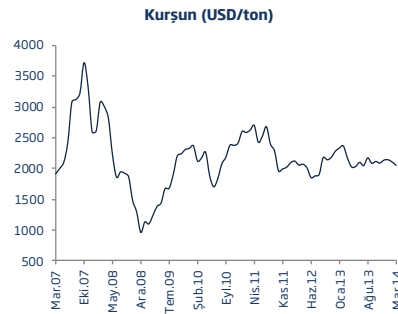
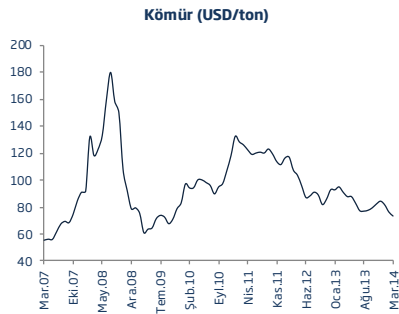
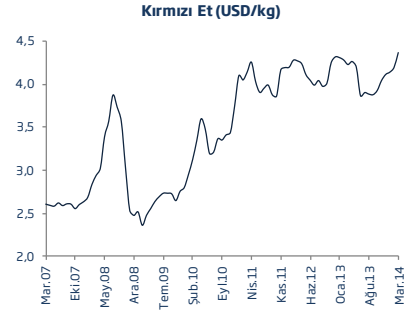
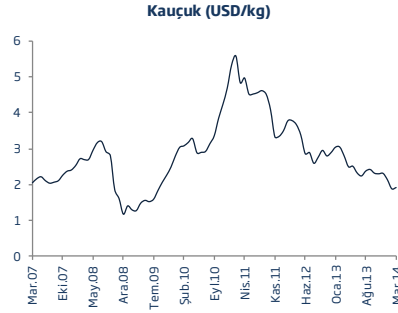
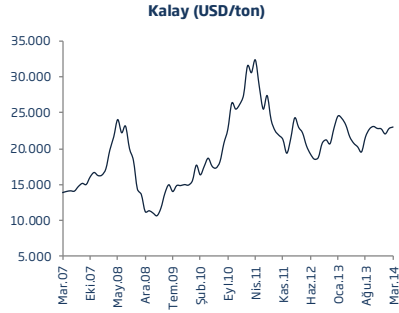
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.